

GENOCIDA KATARŮ

*Do takové hloubky zločinů člověk klesne
ve jménu náboženství.*

*Lucretius (99-55 pnl)
De Rerum Natura*

Tisíc let po jeho založení, hlavní proud křesťanství pořád soupeřil s jinými náboženstvími v Evropě a na středním východě. Často byly jiné náboženství tak smíchané s křesťanstvím, nebo křesťanství bylo tak smíchané s nimi, že římská církev to neměla lehké rozhodnout, zda by měli být pronásledováni jako nevěřící, kacíři nebo schismatici. Kataři byli jedním z takových případů. V některých ohledech duchovně následovaly manicheistů. Manicheisti byli stoupenci Maniho, ca 216 až 276 nl, který tvrdil, že je Svatým Duchem v inkarnaci. Jeho víra byla založená na zoroastrianismu a gnosticismu a měla hluboký vliv na ranní křesťanskou církev. Je třeba si při této příležitosti připomenout, že Svatý Augustin byl také deset let manicheistou. Toto náboženství bylo prohlášeno za kacířské když křesťanská církev získala moc v římské říši, ale to nebránilo tomu, aby vzkvétalo jinde. Manicheismus se udržel v Číně až do jedenáctého století a v Turkestánu až do třináctého.

V Evropě se prvky této víry také udrželi, i přesto, že její přívrženci byli pronásledováni. Bogomilové („Přátelé boha“), nebo Bulgari byly gnostické křesťanské sekty, které vzkvétaly v Thrákii a v Bulharsku v 10. století. Jejich přesvědčení se rozšířilo do celé Evropy: do Itálie, severního Španělska, Languedocu, Francie, Německa a Flander. Bulgari odmítli uznávat trojjediného Boha a vysvěcení, popřeli učení katolické církve o zjeveních, o křtu dítěte, o světcích a o neposkvrněném početí a podle nich, hmotný svět byl ve své podstatě špatný. Odvozená náboženská skupina, která se stala známou pod jménem Kataři, vzkvétala v Languedocu (nyní jižní Francie) a na severu Itálie. Kataři následovaly přísné asketický způsob života a nebylo jim těžko přitahovat velké skupiny následovníků z řad lidu, který byl nasycený korupcí místních církevních představitelů, jak se o tom psalo dokonce v záznamech samotné církve.

Málo autentických poznatků se zachovalo o katarském způsobu života. Většina

informací o Katarech byla zničena a to, co se o nich podávalo, pocházelo hlavně z katolických záznamů. Dalo by se to přirovnat rekonstrukci židovské teologie na základě nacistických záznamů z období holocaustu. Jakékoli tvrzení jsou překroucené a neúplné. Umí se o nich tolik, že Katari byly askétmi. Jejich ministři a učitelé, tzv. parféti, nebo ti co se dopracovávali k vlastní dokonalosti, byly vegetariány. Parféti si zvolili žít skromně, zatímco si ochotným dělením se o bohatství svých znalostí vynahradovali hmotnou chudobu. Oddanost své víře kterou římská církev hlásala, parféti prokazovaly způsobem života. Nejen muži, ale i ženy se mohly stát parféti. Muži často cestovali a zapojením se do nových společenství přitahovali dalších svým příkladem. Na živobytí si vydělávali soukenictvím a jinými řemesly. Léčitelství bylo rozšířeno mezi Katary, kteří pokračovali ve stopách Hippokrata v podrobném studiu těla a jeho potřeb u člověka a u domácích zvířat. Od následovníků se neočekávalo, že budou dodržovat stejný stupeň odříkání na jaký se zavázali parféti. Následovníkům bylo dovoleno jíst maso a udržovat pohlavní styk. Kataři neměli vysoké mínění o instituci manželství. Neviděli problém v kontrole porodnosti a za mimořádných okolností připouštěly potrat.

Nesouhlas katarského přesvědčení s římskou církví spočíval v mnoha bodech. Kataři byli toho názoru, že pokud je pohlavní styk přijatelný pro oba partnery, pak by neměl být nepřijatelným Bohu. Odmítali brát přísahy. Neuznávaly potřebu církevní hierarchie na to, aby se člověk mohl spojit s Bohem. Věřili v reinkarnaci. Neviděli problém s vybíráním přiměřených úroků za úvěr. Kataři nestavěli kostely. Nesouhlasili s hromaděním pozemků a s násilným vybíráním desátků římskou církví. Co v souvislosti s nimi nejvíce vadilo orgánům katolické církve bylo to, že Kataři studovali Bibli. Druhým jejich takzvaným přestupkem bylo, že považovali ženy za rovné mužům. A třetím bylo jejich upřímné přesvědčení, že římská církev se postupem času nejen zpronevěřila Bohu, ale poddala se nutkání Satana.

Kataři se sami považovali za křesťany. Řídili se podle Nového Zákona, hlavně podle Janova evangelia a k Otčenáši přidávali slova „Protože Tvé je království i moc a sláva, na věky věků“. (Co římská církev prohlásila za důkaz jejich kacířství, dokud i sama nepřijala toto ukončení). Věřící byli obecně nazvanými „dobrymi muži“ a „dobrymi ženami“, nebo „dobrymi křesťany“. Jméno „Katar“ jim bylo původně dáno církví jako urážka, ale lidé předpokládali, že bylo odvozeno od řeckého slova pro „čistý“ a ujal se.

Když Svatý Bernard navštívil Languedoc v roce 1145, v první řadě si všiml nestoudné korupci v řadách vlastní církve. O Katarech poznamenal, že jejich morálka byla čistá, a že žádné bohoslužby nemohli být více křesťanskými než byli jejich. V roce 1205 se církevní představitel Dominik Guzmán ujal převést Katarů na římskou víru. Jeho kázání se proslavila pro jejich trapný neúspěch. Když tento přístup selhal, církev se rozhodla vstoupit do otevřené debaty s Katary. Návrh na diskuse prošel, neboť se římský představitel

domnívali, že budou mít schopnosti ponížít katarskou opozici intelektuálně a tím se usnadní masový přechod Katarů na římsko-katolickou víru. No ani to se nestalo a římské církvi se při této příležitosti pouze podařilo odhalit rozsah propasti která existovala mezi ní a obecnou veřejností. Když se velká šlechtična, paní Esclarmonde z Foix, která byla parfétem, pokusila mluvit během formální diskuse mezi představiteli římské církve a představiteli Katarů, zástupce římské církve ji napomenul: „Věnujte se Vašemu tkaní, paní. Nenáleží Vám mluvit v debatě tohoto druhu“. Takové chování ze strany církve vůči osobě tak vážené jako byla Esclarmonde mohlo mít pouze opačný účinek, než jak se zamýšlelo dosáhnout její urážkou. V každém případě římské církve se nejen opět nepodařilo zajistit hromadný přechod na svou víru, ale dokonce nepřesvědčily o síle svých důkazů vůbec nikoho. Tehdy se zrodilo rozhodnutí o nasazení ráznějších opatření proti Katarům. Dovolávající se Kristova jména, Guzmán jim brzy sliboval otroctví a smrt.

Částečně díky přitažlivosti učení Katarů a částečně v důsledku korupce katolické církve, stále více a více lidí v jižní Francii opouštěli římskou církev a přidávalo se ke Katarům. Tento vývoj vzbuzoval rostoucí obavy v kruzích římských církevních hodnostářů. Papež Innocent III našel pohodlnou záminku v roce 1208 a nařídil křížáckou výpravu proti Katarům. Křížákům byly uděleny stejné výsady jako těm, kteří bojovali proti Muslimům. Vraždění Katarů, stejně jako zabíjení Muslimů, prý zajistilo vrahům nejvyšší místo v nebi. Armáda se shromáždila pod velením cisterciáckého opata z Cîteaux. Desítky tisíců křížáků narukovali, hlavně ze severní Francie. Účastníci byli hladoví po ničení a vykradení vyspělého jihu, zatímco co se jim předem slíbilo odpuštění hříchů a prý budou mít zajištěné místo v nebi. Byly křížáky v pravém smyslu toho označení, nosili křížácký kříž a užívali všechny výsady, které se tradičně udělovali takzvaným božím bojovníkům, jako je ochrana zboží, pozastavení dluhů a tak dále.

Dne 22. července 1209 dorazili do města Béziers, na okraji oblasti Languedoc, kde katarství vzkvétalo. Žilo tam asi 200 Katarů mezi mnohem větším počtem obyvatel sympatizujících katolíků. Křížová armáda vyplenila město bez rozdílu, zatímco se obyvatelům města podařilo uniknout do svatyně kostelů. Cisterciáckého opata-velitele se ptali, jak rozeznat Katarů od katolíků. Jeho odpověď, zaznamenaná později jeho cisterciáckým kolegem, vykazoval neochvojnou sílu jeho víry: „Zabijte je všechny, Pán rozpozná vlastních“. Dveře kostela Svaté Máří Magdaleny byly rozbité a ti co hledali ochranu za nimi, byly zmasakrováni. 7000 lidí zemřelo uvnitř kostela, včetně žen, dětí, kněží a starých lidí. Jinde mnoho tisíc dalších bylo zmrzačeno a zabitých. Vězňům byly vyloupnuté oči, byly vlečení koňi a používání jako cvičné terče. Město bylo vyhlazeno. Arnaud, opat-velitel výpravy psal jeho nadřízenému, papeži: „Vaše Svatosti, dnes, dvacet tisíc občanů podlehlo ostří meče, bez ohledu na hodnost, věk, nebo pohlaví“. Jiná města následovaly. Později Křížáci zjemnňili svou metodu. V Carcassonne vyhnali obyvatele z jejich domovů s jednodenním

náskokem na to, aby mohli vyloupit jejich obydlí v klidu. Arnaud napsal papeži vysvětlení, proč při této příležitosti nebyl nikdo zabit.

Simon de Montfort, nový vojenský velitel, měl další techniky. Když bramský hrad padl v roce 1210, dal 100 vězňům odříznout část nosů, vyřezat jim rty a vyloupnout jim oči. Jednoho muže ponechali s jedním okem, aby viděl na cestu. S rukou na rameni člověka vpředu, s jednookým mužem v čele, dlouhá skupina takto okleštěných vězňů cupkala do sousedního města, aby tam předložily vlastní důkaz nevýslovného milosrdenství Říma. V dalších městech de Montfort nařídil hromadné pálení. Papež který byl informován, vzdával díky Bohu.

Chování samotných Katarů se podobalo legendárnímu chování ranních křesťanských mučedníků. Na Minerve cisterciácký Vaux de Cernay poznamenal, že je nebylo třeba házet do ohně, protože šli dobrovolně. Jejich slovy bylo: „Ani smrt, ani život nás nemůže odloučit od víry s kterou jsme spojeni“. Jejich chování udělalo dojem na některých z jejich pronásledovatele, ale ne dostatečně na to, aby se vyvinuly vážnější problémy s jejich dalším zabíjením. Na Lavaur, 400 bylo upáleno „s velkou radostí“, jak de Cernay poznamenal. (Křižáci obecně upalovali lidi zaživa s velkou radostí - cum ingenti Gaudio). Jeden parfét se údajně vzdal své víry. Ostatní zemřeli v tichosti.

Po stopách opata z Cîteaux, jiní církevní hodnostáři se také stali horlivými účastníky vyhlazování víry kterou se cítily ohroženi. Přední místo mezi nimi má Folquet z Marseilles, biskup z Toulouse, který se nyní počítá mezi svatých. Dominik Guzmán je dalším. Sice se mu nepodařilo dobrovolně přesvědčit jediného Katara, ale zato dodržel svůj slib přinést jim otroctví a smrt. Nyní je uctíván jako svatý Dominik a mnozí křesťané ho považují za jednoho z nejvýznamnějších světců který kdy žil.

Křižácké výpravy proti Katarům zintenzívnili pod dalším papežem, Honoriem III. Zde je popis, jak jej podali svědci křižáckých masakrů v roce 1219 v Marmonde, městě s přibližně 7000 obyvateli. Události které se tam udály otráslly i spojenci křižáků:

... teror a masakr začal. Šlechtici, paní a jejich malé děti, muži a ženy, svlečení do naha, všichni byli okleštěny a řezání na stužky horlivým, hranami meče. Maso, krev, mozek, trupy, končetiny a obličej byly rozřaty na polovinu, plíce, játra a střeva vytrženy a zahozeny – ležely na otevřeném prostranství, jakoby napršané z nebe. Zem i bažina byly nasycené červenou krví. Jediný muž nebo žena nezůstaly naživu, ani mladý, ani starý, žádná živá bytost, snad jen s výjimkou nějakého dobře ukrytého kojence. Marmond byl srovnán se zemí a co z něj zbylo, bylo spáleno ...

Vyšly pokyny na uvalení nových trestů za kacířství. Honorius povolil ustanovení nového církevního řádu pro Dominika Guzmána. Pojmenovali ho „Dominikáni“, podle něj. Na oplátku Dominikáni založili inkvizici. V roce 1233 další papež, Gregor IX, pověřil dominikánskou inkvizici se závěrečným řešením: úplnou genocidou Katarů. K snažení se brzy přidali i Františkáni. Katarství bylo do konce čtrnáctého století prakticky vyhubeno.

Před křížáckými výpravami Languedoc byl najcivilizovanější zemí Evropy, v níž se vzdělání připisovala neobvykle vysoká hodnota. Většina obyvatelstva byla gramotná a světská literatura z místních zdrojů byla tam rozvinutá dříve, než kdekoliv jinde v Evropě. V oblasti všeobecně vládla náboženská snášenlivost. Židům se přiznávaly běžné občanská práva. Kraj se stal domovem dvorské lásky, poezie, romantiky, rytířství a trubadurů. Se zjevnou výjimkou většiny katolických kněží, lid dával přednost skromnosti a jednoduchému způsobu života před okázalostí a prodejností. Dokonce i někteří římsí kněží byly Katary.

Konečným výsledkem celého tohoto církevního snažení bylo zmasakrování přibližně půl milionu lidí, mužů, žen a dětí. Shodou okolností, vyhnutím Katarů vyhasla i rozvinutá kultura trubadurů. Zabiti vzdělaný a snášenlivý vládcí byli nahrazeni relativními barbary ze severní Francie ochotnými podříditi se církvi.

Jak se proces vyhlazování Katarů dokonával, církve měla v rukou přesvědčivé důkazy, že vytrvalá kampaň genocidy přináší požadované výsledky. Dějiny současně zaznamenaly první případ křížové výpravy uvnitř samotného křesťanství a církve získala mašinérii inkvizice s její dvěma výkonnými orgány, řády dominikánů a františkánů, kdykoliv připravenými k nasazení.

Kataři byli vyhubeni i jinde. Masové upalování se konalo v Montwimeri, v oblasti Champagne v roce 1239, v Plaisance v Lombardii v roce 1268 (28 naložených vozů), a u Verony v roce 1278. Ze sekulárního hlediska Kataři neškodily nikomu. V Languedocu se za jejich osud truchlí do dnešního dne.

Není těžké najít římsko-katolické úřady, které dodnes ospravedlňují tuto církevní genocidu a trvají na tom, že v ní církve jednala s nejlepším úmyslem. Najde se i současný lexikon kacířství schválen římsko katolickým cenzorem, i Westminsterem, který opěvuje „Guzmánovy hrdinské výkony bratrské lásky“. O jeho selhání jako kazatele se nezmiňuje, ani o té skutečnosti, že se ani triky, ani mučením nepodařilo donutit jediného parféta, pokud vůbec někoho z Katarů, vzdát se své víry. Není tam jediné zmínky o tisících mrtvých Katarů, nebo pouze zcela zamlženě: „Dlouhý a obtížný úkol konečně přinesl úspěch a na konci čtrnáctého století albigenství, spolu se všemi ostatními formami katarství prakticky zanikly“. No příležitost odsoudit katarské

přesvědčení se nemine: „Toto protilidské kacířství by porušením posvátnosti rodiny snížilo lidstvo na stádo nečistého dobytka ...”.

Na rozdíl od pronásledování židů, náznak výčitek svědomí nebo lítosti v souvislosti s genocidou Katarů by bylo třeba v literatuře jakéhokoli druhu hledat a ve filmovém a divadelním umění jsou stvárněny prakticky neviditelně. Tyto události ovlivnily osud Evropy a války na základě lidské chamtivosti, ačkoliv pod pláštíkem náboženských rozbrojů, pokračují nadále.

Přebírá s malými změnami z angličtiny Corascendea, Moderní učitel poznání Katarů.

TESTAMENT KATAROV

<http://www.dhaxem.com>

International

© 2010 Corascendea, Všechna práva vyhrazena